

טראמפ הולך לשנות את הכללים בזירה המדינית הבינלאומית - המרוויחים הגדולים: רוסיה והנפט

דביר עוליאל | אנליסט מאקרו

פוטין צריך שיקרו שני דברים בשביל להציל את הכלכלה. הראשון הוא שהסנקציות יוסרו והשני הוא עלייה של מחיר הנפט. לגבי הסנקציות, הסבירות שטרומפ יסיר אותם גבוהה משמעותית מהסיכוי שהילארי הייתה מסירה אותן, ואם להאמין לתקשורת על טיב היחסים בין טראמפ לפוטין, נראה סביר למדי להניח שהסנקציות על רוסיה יוסרו בקרוב.

הסיבה העיקרית להסלמה במתיחות בין רוסיה למערב, בנוסף לכך שהרוסים "מעזים" הרבה יותר מאשר בעבר, היא מכיוון שאין להם מה להפסיד, בהתחשב בכך שכלכלת רוסיה קרובה לקרוס. ברור לכל שזו אפשרות שיכולה לערער את השלום העולמי, לכן לא נראה שיש אינטרס להמשך החנק על רוסיה, בטח לא לטראמפ. זה יוביל להסרת הסנקציות, אבל גם לעליית מחיר הנפט.

לטראמפ יש אינטרס ברור להעלות את מחיר הנפט. ראשית, הוא יקיים את הבטחת הבחירות שלו עבור התומכים שלו, אותם עובדי צווארון כחול מעירות התעשייה והכרייה, שמחיר הנפט הנמוך הוביל לסגירת אסדות בארה"ב ולכן אין להם עבודה. עליית מחיר הנפט תחזיר לאסדות את הכדאיות הכלכלית שלהן ואף תוביל להקמה של אסדות נוספות, דבר שייצר הרבה מקומות תעסוקה, כפי שהבטיח. שנית, הרפובליקאים ידועים בתמיכתם בסקטור הנפט, וזאת תהיה הזדמנות בשביל טראמפ להתקרב למפלגה שלו. לבסוף, ואולי הכי חשוב, ארה"ב היא כיום יצואנית נפט ולכן יש לה אינטרס ברור למחיר גבוה.

אם ארה"ב ורוסיה ירצו לתאם תפוקה, הם יעלו את מחיר הנפט, אבל המרוויחים העיקריים מהמהלך כזה יהיו הערבים, בגלל שארה"ב ורוסיה יצטרפו למכור פחות. לכן, סביר להניח שהם יצרפו גם את הסוניה לקרטל. למה את הסוניה? בגלל שהם מייצרים יותר. למה שהסוניה ירצו להצטרף? בזמן אובמה, לא היה סיכוי שהם היו משתפים פעולה, בגלל תחושת הבגידה שלהם בו, בזה שהוא נטש אותם אחרי עשרות שנים של ברית, לטובת אירן. אבל טראמפ זה משהו אחר, הוא כבר התבטא נגד המדיניות של אובמה במזה"ת ובבגידה שלו בבני ברית, ולכן הייתה שמחה גדולה ברחוב הערבי כשטרומפ נבחר.

הסוניה מורידים את המחיר של הנפט בשנים האחרונות בכדי לפגוע בכלכלת אירן, עד כה ללא הצלחה יתרה, אבל עליהם זה כבר מתחיל להכביד, והשנה הם ביטלו סובסידיות והעלו מיסים בגלל מחיר החבית, דבר שמערער את יציבות שלטונם. מכאן, נראה שגם הסוניה בשלים להעלאת מחיר הנפט.

לסיכום, בגלל שינוי הממשל בארה"ב, שצפוי להיות יותר פרו רוסי ותומך בתעשיות ייצור מקומיות ותעסוקות מעמד הפועלים, בשילוב הלחץ הכלכלי בו רוסיה והמדיניות הסוניה נמצאות, אנחנו צופים שנראה תיאום בהפקת הנפט בין שלושת השחקנים הגדולים, דבר שיעלה את מחירו ויטיב עם הכלכלה הרוסית שתהיה המרוויחה הגדולה במקרה זה.

כאשר בתכלית הערכנו בשנת 2013, **(כשמחיר חבית נפט היה מעל \$100)** שמחירי הנפט יצלו, התבססנו על מספר עובדות הקשורות להפקת הנפט, מוצרים תחליפיים והזירה הפוליטית. ואכן מחירי הנפט הגיעו למחיר של פחות מ- \$30 לחבית. אנחנו מזכירים את זה כיוון שהסיבה שאז הביאה אותנו למסקנה שמחירי הנפט צפויים לצלול, השתנתה בתקופה האחרונה וניצחונו של טראמפ, לדעתנו, הולך להאיץ תהליך הפוך.

אם כן, הסיבה העיקרית שהובילה אותנו דאז, לחשוב שמחירי הנפט צפויים לרדת בחדות, הייתה שהמחירים הגבוהים של אותם ימים נבעו מכך שקרטל אופ"ק (ששלט בנתח גדול מהסחר העולמי), ויסת במשך השנים את ההיצע באופן מלאכותי בשביל להעלות מחירים, עמד לפני קריסה. סעודיה ואירן הובילו את הקרטל והיו המפיקות הגדולות שלו, לכן, כשהמלחמות במזרח התיכון נמשכו והתפתחה מלחמת שיעים-סונים בעולם הערבי, היה ברור שאירן מובילת השיעים וסעודיה מובילת הסונים - לא יוכלו לשתף פעולה לאורך זמן, ובפעם הראשונה שיערערו את הקרטל, הוא יקרוס. הערעור על הקרטל לא איחר לבוא והגיע בדמות מהפכת הפצלים האמריקאית שעשתה זאת.

האמת, שהנחנו שבשנים הנראות לעין, אין סיכוי שקרטל אופ"ק או קרטל חלופי יוכל לקום, זאת בגלל הגידול המשמעותי של השחקנים, בעיקר של ארה"ב, שהפכה מהיבואנית הגדולה ביותר, או לחילופין הקניינית הגדולה ביותר של נפט ערבי, ליצואנית. בנוסף, הנחנו שבין השחקנים הגדולים של עולם הנפט האמריקאים, הרוסים, הסונים והשיעים, אין סיכוי לשת"פ כלשהו, בגלל ריבוי הריבים הפנימיים בין הארבעה. כל זאת היה נכון, עד שטרומפ ניצח בבחירות והתמונה השתנתה.

נראה שאלת המזל שיחקה הפעם לצדו של פוטין, והקונספירטיביים יגידו שזאת לא אלת המזל, אלא ההתערבות הרוסית בחשיפת המיילים של קלינטון. זה לא באמת משנה, בכל מקרה פוטין יכול לחייך. בתקופת אובמה, המתיחות בין רוסיה לארה"ב עלתה לממדים שלא נראו מאז ימי המלחמה הקרה, והשיא היה הטלת הסנקציות על רוסיה, שביחד עם צניחת מחירי הנפט, הובילה להתרסקות הרובל והכלכלה הרוסית.

לפי כל התחזיות, הרורבות של הממשל הרוסי יאזלו בשנה-שנתיים הקרובות ורוסיה תפשוט רגל. למעשה, זאת הסיבה העיקרית שבגינה פוטין יצא להילחם ולהתערב במלחמות הערבים, בשילוב מניעה של הנחת קו צינור גז עוקף רוסיה דרך טורקיה. עד כה, פוטין הצליח למנוע את הנחת הצינור, אבל הוא לא הצליח לגרום למחירי הנפט לעלות, והזמן אוזל.

קשרי יועצים < 11-18-18-0777